

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripisane se pisma tiskaju po 5...

Komu listi nedodje na vrijeme, neka to javi odpretničku u otvorenu pismu...

Istali svakog četvrtka na celom arku. Dopisi se nadržavaju ako se i...

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokriva“. Nar. Pos.

Istarski sabor.

IV. zasjedanje.

II. sjednica dne 13. sept. 1892.

Priautni: Predsjednik dr. M. Campitelli, 22 zastupnika, vladin zastupnik vitez Elushegg.

Pred sj. otvori sjednicu u 10 1/2 sati u jutro, te pozove tajnika, da pročita zapisnik zadnjeg sjednice.

Zast. Vergottini pročitao zapisnik. Zast. Volarić reče k zapisniku:

Kad sam dobio u ruke sadnji broj službenoga lista našega zemaljskoga odbora „L' Istra“ i čitao u izvješću prve saborske sjednice, da su se na unakli prevratloga gospodina predsjednika: „Živio Njegovog Velikanstva cesar i apostolski kralj Fran Josip I.“ dignuli na noge zastupnici i ponovili živio, Talijani u talijanskom jeziku, a manjina „ju slavo“, tad sam si mislio, da je prvi korak k sporazumljenju učinjen, i da većina već jednom ozbiljno misli od sada unaprijed počtovati našu narodnost i naš jezik, al sam se u računju prevario, jer u netom pročitanoj zapisniku veli se, da su zastupnici ponovili „errviva“, a o našem „živio“ neima ni spomena.

Gospodo! mi odučno tražimo, da se poštuje naš jezik, jer kako veli Plutarh: „Tko gubi svoj jezik, taj gubi slobodu“, i jer do tada jedan narod faktično obsteo i žive, dok uzdrži i rabi svoj jezik. Mi želimo i hoćemo, da budemo slobodni, i da se na nas računa u ovoj pokrajini, koju mi punim pravom našom nazivljemo.

Nadalje naše negodovanje i nepouzdanje, koje smo izrazili o. kr. vladi, nespominje se u zapisniku, te zahtijevamo, da se ona tri naša uzklika preziranja proti c. kr. vladinomu povjereniku u zapisniku izrično spomenu i posebno, zabilježe. Mi smo opetovano dignuli bili svoj glas protiv sadašnjemu vladinomu povjereniku u saboru; bilo je ovdje i u carevinekom vieću postavljeno više interpelacija protiv njegovom nezakonitom postupanju; mi smo na javnost izneli njegova nedjela i najkasnija u zadnjem zasjedanju izrazili smo naše potpuno nepovjerenje i nepouzdanje, te tim prekinuli smo s njim jednom za uvijek svaki odnošaj i na njega više nerasunamo. Što on unatop tomu još i dan danas ovdje sjedi i nam „svučidijl pkrsoi, to nije najkasnije njegova krivnja, jer on je proste stuzi i plaćenik, pa mora da vrši naloge svoga gospodara i da dotle ovdje sjedi, dok se to svidi njegovim poglavarom. S toga je onaj „perest“ i onaj naš prezir više iako onomu, koga on ovdje u smislu §. 37. našega pokrajinskoga reda zastupa, pa „uek si ga međusobno i porazdijelo.

(Ovdje opominje predsjednik govornika, da se sada radi o izvrvaku zapisnika, pa neke u kratko reče što hoće, i da morabi duga rasplabanja kod toga.) Zast. Volarić odgovara: Ja popravljam jednostavno zapisnik i do sada sam iztaknuo dvie činjenice, koje zahtijevam, da se u zapisniku spomene, a sad ću iztaknuti treću, to sam pri koncu.

(Vladin povjerenik nešto govori sa predsjednikom i valjda ga uvjerava, da govornik popravija zapisnik.)

Zast. dr. Volarić nastavi: Dakle najprvo zahtijevam, da se naš „živio“ na premlisotivoga vladara u zapisnik uvrti. Drugo, da se spomene ona tri naša uzklika protiv a. kr. vladinomu povjereniku, a treće, da se naavedo, da je vladin povjerenik pozdravio sabor najprvije u talijanskom, pak onda u hrvatskom jeziku, premda nam do pozdrava današnjeg vlade nije stalo, i premda, kako se ona na nas neobazire, onako i mi nju jednostavno preziremo. (Živio! na klupah manjina.)

Za govora bježila je galerija a predsjednik prokinuo ga opetovano, da se drži predmeta, premda nije znao, o čemu se govori. Utekao se napokon za sarjet vlu-

dinomu zastupniku, koji mu je valjda rekao, da se govori o zapisniku.

Nakon toga pročitao predsjednik izvjavu, u kojoj kaže, da bijaše otvorenje sabora uznemireno a čast sabora povrijeđena tim, što se je manjina poslužila parlamentarnimi i uvriedljivimi izrazi napram vladinomu zastupniku, koga je on saboru predstavio. Pošto nije odmah znao ni on ni zastupnici većine pravi smisao onih izraza, da je pozvao obćenito manjiniu na red. Nu buduće se je sa stalnošću obavjestio, da je zastupnik Spindčić doviknuo: „perest“, a zastupnici Jenko, Mandić i Volarić pako izraze „van s ojim“ i „aramota“ na temelju §. 45. saborskoga pravilnika da izjavlja svoje strogo negodovanje, te pozivlje rečene zastupnike na red.

Zastupnik Spindčić moli rieč. Pred sj.: Ne dajem vam rieči ob ovom predmetu.

Zastupnik Spindčić: Molim, da mi se dade rieč za osobnu obranu. Pred sj.: Ne dajem nikomu, da govori više.

Zast. Spindčić: Ja moram imati rieč, da vam dokažem, kako ste neistinu izrekli glede moje osebe.

Na to nastano silna buka u sabornici i na galeriji. Predsjednik i zastupnik Spindčić prepriu se očtro, prvi talijanski a drugi hrvatski, te pošto je predsjednik uvidio, da zastupnik Spindčić nepopušta, akoči sa predsjedničke stolice, pokrije se; te reče, da diže sjednicu, pak šeo po dvoranu.

Nakon kratke stanke otvori opat predsjednik sjednicu.

Zast. Spindčić ustane, te moli rieč. Pred sj. vieo na sav glas, da mu nedaje rieč.

Zastupnik Spindčić: Ja si nedajem kratići pravo, koje me po pravilniku ide, te mi morate dati rieč.

Zastupnik Amorosso pita rieč. Zastupnik Spindčić: Ja sam prvi molio rieč i ja ću prvi govoriti.

Pred sj. vieo, da će se morati poduzeti strožije mjere u zaštiti časti i dostojanstva sabora i predsjedništva.

Zastupnik Spindčić zahtijeva sve to jačim glasom rieč.

Pred sj. odgovara još glasnij, da mu nedozvoljava govoriti, već da ga pozivlje na red.

U sabornici vieo većina i manjina, galerija kriči i urlaše kao u krčmi. Ne čuju se predsjednika ni Spindčića od silne buke u sabornici i na galeriji.

Predsjednik skoči iznova sa stolice, te pokriv se, zavikne, da diže sjednicu, na što počeo amo tamo šetati. U saboru vika i buka, a na galeriji još gore.

Posle nekoliko časa otvori predsjednik sjednicu po treći put.

Zastupnik Spindčić moli opet rieč. Zastupnik Amorosso pita rieč. Pred sj. podiljuje rieč ovomu polaljednjemu.

Zastupnik Spindčić dovikne mu uzrujano: to su austrijsko-istarski odnošaji! Zastupnik Amorosso se reče na to, da se tako vieo ne može razpravljati, pak jer raste i u saboru oplima, predlaže, da se dade veću moć predsjedniku, dotično, da se promijeni §. 45. saborskoga pravilnika.

Većina podupire predlog. Zastupnik Amorosso naplao odmah predlog, da se imenuje posebni odbor od četiri zastupnika, po jednoga od svake kurije, koji će predložiti saboru promjenu §. 45. unutarnej pravilnika u tu svrhu, da se podili predsjedniku veću moć, da uzmagno štiti čast i ugled sabora.

Većina prima predlog. Zastupnik Laginja pri govori predsjedniku, da bi ho morao dati predlog na razpravu.

Pred sj. uvidiv svoju pogriješku, otvori razpravu o predlogu.

Zastupnik Laginja osvrnu se kod razprave na rieči zastupnika Amorosso, koji je rekao, da raste oplima. Govornik se slaže u tom s njim. Žalostno stanje našega seljaka (Amorosso: Nisam govorio o seljacih, već sam smjerao na sabor). Žalostne okolnosti kmetkoga stališa. . . . .

Pred sj.: Niste li čuli? Ovdje se ne radi o seljadstvu. U ostalom, kažem opetovano zastupniku Laginji, da zastupnik ovdje nezastupa samo jedan dio pučanstva pokrajine, već čitavu pokrajinu.

Zastupnik Laginja: Znamo sve to dobro, al pustite me, da govorim. — Najžalostnije stanje na vanjšćini nemože a da ne upliva i na razpravu u saboru. Odivite je jasno, da se ovrako nemože dalje, te se radi toga posve slažem sa predgovornikom t. j. da se doskodi ne samo računom sla, već i mnogim drugim nedostatkom u Istri.

Pred sj.: Pripominjem govorniku, da se ovdje radi o promjeni § 45. saborskoga pravilnika, te da mu nemogu dozvoliti da govori o drugom.

Zastupnik Laginja: Pustite me, da svršim, pak čete viditi, da govorim o predmetu. Rekao sam, da priznam potrebu popravka unutarnej pravilnika itd. obzirom na mnogobrojne ustanove, tičuće se razpravah u ovom saboru. Nu osim promjena u pravilniku, trebamo i mnogo promjena u naših zakonih, zasnojanjih u javno i privatno pravo. Čudim se dapače, da saborska većina nije već do sada uvidila potrebu promjene tih zakona. Potreba, da se sada ispravi nutarnji pravilnik, jest novim dokazom, da sabor, kao što je danas sastavljen, neodgovara više svrhi, u koju bijaše ustrojen; on je jur učinio svoju. Kod razprave o promjenah pravilnika spružiti će možda koji misao, kako bi bilo najbolje, da se raspusti sabor i zemaljski odbor, te da se ustroji posebni odbor iz osoba raznih plemena pokrajine sa vladinim komesarom na čelu. Dogodi li se to, zavladati će mir. (Istina je! na klupah manjina.)

Pred sj. stavi ponovno na glasovanje predlog Amorossov, za koj glaseju većina. Zatim se prešlo na izbor odbora za popravak pravilnika.

Zastupnici izvanjčkih obćina isabraše dra. Volarića, oni za građovo dra. Amorosso, veliki posjed de Francochisa, iz čitavog sabora Costantina.

Predsjednik pozove odbor, da se čim prije konstituiru.

Kod II. točke dnevnoga reda pribćuju predsjednik, da je zamolio dopust za zastupnik Saraić za čitavo zasjedanje i da je podnio zastupniku Costantini zakonsku osnovu, kojom se ide za tim, da budu slobodni od bilježničke ili sudbene legalizacije privatni spisi u gruntovnih poslovih, koji nepro' vrađuju pr. 100. Osnova, sastojćoda od četiri paragrafa, bijaše prešom proglašena, predtana, prihvaćena i zemaljskomu odboru na proučenoje i izvješće izrućena.

Pred sj. javlja, da je podnio zastupnik Jenko sa drugovi sliedću interpelaciju na o. k. vladu:

Vieoka o. kr. vlado!

Narod šalje svoje zastupnike u zemaljski sabor za to, da rade na korist pokrajine, da se posavjetuju i zaključuju o raznih pitanjih, da kod toga odkrivaju bilo kakvo neurednosti, pomanjkanja, krivicu itd. napoeo pako, da na isto upozoruju takodjer o. kr. vladu; nipošto pako za to, da služe kao nišan slučajnoj bezobzirnosti i drzovitosti.

Dužnost je dakle o. k. vlade, da skrbi za to, da svo potpuno doznao, što se događa i govori u saboru. Nu upravo tu dužnost obzirom na Istru zanemaruje o. kr. vlada posvema, podnašajući mirno, kako sadašnje prejedništvo sabora skrajnom

drzovitosti presire sve, što se govori na strani manjine u jeziku većine pučanstva. Interpelacija bila bi veoma obzirna, kad bi se htjelo navesti razne slućajeve, te njihove posledice. Navadjamo samo dva.

U zemaljskom saboru odreko se je zastupnik mandata. Predsjedništvo nije toga dojavilo c. kr. namjestniću jedino radi toga, jer bijaše odreknutje učinjeno u slovenskom jeziku. Da se je moglo raspisati novi izbor, trebalo je vrlo znaćujih dogovora izvan sabora.

Ueljed neke molbe mnogih obćina zahtijevalo je ministarstvo od namjestništva govore zastupnika saborske manjine u tom predmetu. Ali namjestništvo nije imalo „služenje“ govora, jer u saborskom zapisniku stoji svuda znatajni: „parlamenta“.

Viši činovnik namjestništva drznuo se dapače javno kazati, da bi bila morala manjina govoriti talijanski, ako je htjela šćodog postići!

C. k. vlada morala bi biti kano takova nad strankami. Nikako nedade se opravdati, što podržaje sadašnje obćenito grozno stanje u Istri tim, da u zemaljskom saboru i izvan njega svimi sredstvi podupire stranku, koja je sada u toj sabornici u većini, a u pokrajini pako u manjini, da takodjer u zvojem djelovanju izvan zemaljskoga sabora prezire jezik većine pučanstva, da staliža u zemaljskom saboru svoje predloge jedino u talijanskom jeziku, da odgovara talijanski na hrvatske i slovenske govore i interpelacije.

Neka prosudi sama o. kr. vlada, da li je za nju častno, ako se prezire dapače i njezin zastupnik, kad govori hrvatski. Tuj se iziće smeo, da se dodor one riedke hrvatske izjave o. kr. vlade navadja u steno grafičkom zapisniku kratkom opazkom n. pr.: „pronuncia indicalcune parole in lingua slava“.

Neće li predsjedništvo zemaljskoga sabora Istre o. kr. vladi javljati svega, što se govori i događa u saboru, te ako misli o. kr. vlada, da treba i nadalje takovo stanje podržavati i njegovati u protivstvu sa postojećimi zakonima; drži li ona, da njeina sredstva, da to stanje odstrani, što podpisani nikako nevjerojtu, tada neka pošalje u sabor svoje stenografu.

Mi zastupnici hrvatskoga i slovenskoga naroda zahtijevamo svom odućenošću i pravom, koje nam nitko odreći nemože, da o. kr. vlada svo doznaje i uvažuje, što mi ovdje govorimo.

Zahtijevamo takodjer, da se vladini predlozi podnašaju saboru u zemaljskih jezicih, te da o. vlada na naše govore i interpelacije odgovara u našom jeziku.

C. kr. vlada dužna je poznavati zemaljske jezike; na nevezu nekakva dužnost učiti talijanski jezik, dotično rabiti ge stranki za ljubav, koja zastupa manjiniu pučanstva, i za ljubav o. kr. vladi, koja podupire tu stranku na svo mogućo načino, doćim nas prezire.

Na temelju svoga toga pitamo o. kr. vladu:

Što kani poduzeti u tom poslu? Poreč, 13. septembra 1892.

Jenko, dr. Fr. Volarić, dr. Stanger, Vjek. Spindčić, M. Mandić, dr. M. Laginja.

(Za čitanja interpelacije kihali su i udarali nogama na galeriji.)

Predtanoj interpelaciji izrući predsjednik vladinomu zastupniku.

Zastupnik Jenko čita zatim drugu interpelaciju isto na o. kr. vladu, koju izrući predsjednik kasnije vladinomu zastupniku. Ista glasi:

Vieoka o. kr. vlado!

velikih i vrlo pogibelnih strmača. — Priznata je obćenito potreba uredjenja, za koja se je jur prije molilo, no usjek uzalud, premda je o. kr. gradjevni ured izradio jur nekoliko projekata, priznajući tim, da valja radnju izvršiti.

Molbu Podgradskoga glavarstva riješio je o. kr. namjешtništvo nakon više od jedne godine, donavivši za prenos obrovskog stranca pr. 2000. Pozvana bijahu glavarstva svih triju obdina, da nasuđu najsiromašnije radnike suobnoga kotara.

Nakon dužeg zatezanja bijaše onemogućena dakle ta jedina, noznata i zakasnjena državna pomoć biednomu stanju. Jasno je namo, da k takovoj nevažnoj radnji usmogu dolaziti radnici iz čitavoga kotara, koji mjeri po duljini 50, a po širini barem 20 km. i to se za najveće dnevnice od 70 novč., koju njim se je obećavalo u doba, kad no je bilo najprečasnije djelo na polju obaviti.

Obzirom na biedu godine 1890. nije se postiglo niti najmanji dio željelog uredjenja, niti je dobilo pučanstvo u najvećoj potrebi nit najmanju pomoć.

Koncem prošle godine ponovilo je obdinsko zastupstvo Podgradsko molbu bar za uredjenje obrovskoga strmača sa primjerenom dnevnicom zaslužbom bar za bližnje radnike tako, da bi na drugih mjestih radili drugi, kada bi se cesta drugdje popravljala. Po izmaku skoro osam mjeseci primilo je glavarstvo rješenje, da bijaše već prve godine odlučeno, da se radnja neavrši, jer da se za pripomoć biednomu stanju nemože plaćati dnevnicu nad 70 novč. U ostalom, da se je itako netko protivio tomu popravku.

Pošto se nije moglo na taj način poticati uredjenje niti najmanjeg dijela ceste; pošto je uredjenje potrebno no samo kod Obrovoga, već na čitavoj cesti, gdje su neobične strmine upravo pogibljive; pošto troši c. k. vlada drugdje veliko svote u takovo svrhu; pošto je potrebno, da svrati c. kr. vlada svoju pozornost barem u tom pogledu također na Podgradski kotar; pošto prieti ušlih loše ljetine iznova biedno stanje pučanstvu onoga kotara, pitaju podpisani:

"Hoće li visoka c. kr. vlada u najkraćem roku započeti i izvršiti uredjenje nekotjih dijelova ceste Trst-Rieka, i to ne samo da doskoči biednomu stanju, već također obzirom na javnu potrebu?"

Poreču, dan 13. septembra 1892.
Jenko, dr. Fr. Volarić, dr. Stanger, Vjek. Spinčić, M. Mandić, dr. M. Laginja, dr. Zastupnik Stanger čita slijedeću interpelaciju na zemaljsko školsko vijeće: Visoko predajediništvo c. k. zemaljskoga školskoga vijeća za Istru!

Godino 1889. neki Mate Kožu iz Lovrana pednesao je na visoko c. kr. zemaljsko školsko vijeće prijavu proti gosp. Vilimu Grossmannu, ravnanjućem učitelju u Lovranu radi kupovanja glasova prigodom izbora jednog zastupnika za zemaljski sabor, vršivšega se godine 1889.

Ualjed te prij.ve povedena je bila proti spomenutomu učitelju disciplinarna iztraga i svjedoke prelušani potvrdili su podpuno navode prijave.

Od toga vremena do danas, prom je bilo već opetovano o toj stvari govora i u ovom visokom saboru, i prem se je prijavitelj radi neriešenja disciplinarnoga postupka i kod njeg. preuzvišenosti gospodina ministra za bogotstvo i nastavu pritužio, noima glasa o kakvoj riešitbi na onu prijavu, a učitelj Grossmann još i danas ravna pučkom školom u Lovranu usprkos mnogobrojnim pritužbam proti njemu podnesanim od stanovnikah grada i obćine lovranske.

Podpisani žrtini umiriti stanovnicima obćine lovranske, koji želo znati, jeli usprkos postojedićem zakonom puštin učiteljevo slobodno kupovati glasova kod izbora zastupnika, uslobadaju se pitati njeg. preuzvišenost gosp. o. kr. namjешtništva, kao predjednika zemaljskoga školskoga vijeća za Istru, jeli već riešion i kako disciplinarni postupak, poveden proti Vilimu Grossmannu, ravnanjućem učitelju u Lovranu još god. 1889. radi kupovanja glasova prigodom izbora zastupnika za pore. sabor? Ako nije, zašto nije?

U Poreču, dne 18 sept. 1892.
Dr. Stanger, Mandić, Flego, dr. Volarić, dr. Laginja, Spinčić, Jenko.
Zastupnik Volarić čita interpelaciju na zemaljski odbor.

Pročitano interpelaciju primi predjednik izjaviv, da će ju uručiti zemaljskomu odboru na dalnje uredovanje. Interpelacija glasi:

*) Ovo je prvi put, da prima predjednik u ime zemaljskoga odbora — bez prigovora — hrvatsku interpelaciju. Op. uređ.

Slavni zemaljski odboro!

Oglasom od 20. augusta t. g. br. 4810 otvorio je slavni zemaljski odbor natječaj na izpražnjeno mjesto lučbenoga pristava kod pokrajinskoga gospodarskoga zavoda i a njim spojenoga pučubalističa, tražeći u stavci 4., da procioni dokazu podpuno poznavanje talijanskoga i samo istodajno poznavanje drugih jezika, bos da bi se izrično zahtjevalo poznavanje jezika ogromne većine pučanstva, poimeos pako kmetova Istro, kojim je taj savod na prvom mjestu namijenjen.

S razloga dakle, da polag službenoga popisa pučanstva od godine 1890. ima u Istri između 310.421 domaćih stanovnika 185.249 Slavena (140.578 Hrvata i 44.571 Slovenaca) prema 118.301 "Talijana; s razloga, da po zahtjevu zdravoga već razuma svaki činovnik, ako hoće adužno i uspješno raditi u zemlji, u kojoj službu, mora neobhodno prije svega poznati jezik puka, s kojim u svojih zvaničnih poseljih dolazi u doticaj i mora da obđi; s razloga, da po temeljnom didaktičnom načelu svaki učitelj, ako hoće uspješno podučavati, mora da poznade jezik učenika, kojim je namijenjen jedan savod; s razloga, da sadašnjim ravnatelj spomenutoga zavoda, ako i je u obću sposoban i vrtan, faktično ne poznaje hrvatski ili slovenski jezik, to je neobhodno potrebno priskočiti mu u pomoć novom silom, koja bi poznavala jezik ogromne većine pučanstva Istre.

s razloga, da člankom 19. državnog temeljnog zakona od 21. decembra 1867. d. z. l. br. 142. zajamčena je svim narodnostim i jezikom ravnopravnost u javnem životu, u urodih i školah; s razloga, da po §. 47. pravilnika za zemaljski odbor ima se kod popunjavanja zemaljskih plaćnika osobiti obzir uzeti na osobu pokrajine, koju poznanju jeziku u zemlji obićajno i njemaški; to stavljaju podpisani na slavni zemaljski odbor slijedeći upit:

1. Zašto nije u gori spomenutom oglasu izrično, kao što treba, zahtjevano od natjecatelja poznavanje zemaljskih jezika?
2. Je li će barem kod popunjavanja mjesta spomenutog lučbenog pristava uzeti u obzir tu okolnost?

3. Je li kani uskratiti konačno podieljenje toga mjesta, kako veli posjele jednogodišnje kušnje imenovanomu, također sa jedinoga već razloga, ako nebi bio sposoban predavati svoj predmet također u hrvatskom ili slovenskom jeziku?

U Poreču, 13 septembra 1892.
Dr. Fran Volarić, Jenko, dr. Stanger, dr. Laginja, Spinčić, Mandić.

Glavna skupščina „Bratovščine hrv. ljudi u Istri“.

Na 15. t. mj. posla podno držala se u „Narodnom domu“ u Kastvu XIX. glavna skupščina „Bratovščine hrv. atekih ljudi u Istri“. Skupščina bijaše dobro posjedona. Bilo je članova ne samo iz mjesta, te bliže i dalje okolice, već također iz odaljenih strana, kano iz Vrbnika, Pazina, Pule itd.

U 3¼ sata po podne otvori g. predjednik, veloć g. Ante Turak skupščinu klijem i zasnosim govorom, koga se prisutni pozorno slušali i oduševljeno popratili. Pozove iza toga društvenog tajnika g. A. Dukčića, da pročita svoje godišnje izvješće, koje glasi u oielosti:

Slavna skupščino!

Prije nego ikazehim i oćrtam rad odborov to napredak i stanje „Bratovščine“ u minulou upravnoj godini, ćitim se dužnim, da se ovdje spomenem jednoga mi klijem pokojnika, koji se vezu za života, a i na smrtnoj uri, pokazao vrijednog gojteljem ovoga društva. To je član-utemeljitelj, bivši marni povjerenik i vjedićanski revizor društvenih računa — blage uspomene pop Vinko Dubrovni. Imao imademo još tu radost, da ga ćila i zdrava gledamo u ovome krugu; uživamo slušajući njegov moćni glas, koji se onako oćredito orlo ovom dvoranom; danas ga pako crna krije zemlja. Bila mu somlja labka i slava mu i (Pokoj i slava)!

A sad mo ovo redom na ostalo. Spomenik blagopokojnomu društvenomu predjedniku popu Ernestu Jelusiću — o kome je u lanjekom izvješću bilo govora — postavio se na mjesto 30. jenera 1892. Od svote u tu svrhu sabrano preostalo je jošte for. 23.50, koji novac pridao se u društvenu blagajnu i ubilježilo u rubriku darova.

Zaključak lanjeka glavnog skupščine o ustanovljenju dvajuh podpora po 50 for. za strane ućenike na „Delavsko školi“ u

Kastvu, objavio je odbor namah iza toga putom „Nacio Slago“. Za ovo podpore bio samo jedan natjecatelj i taj je dobio odlučnu svotu od 50 for. Ostalih 50 for. razielio se među bolje i potrebnije domaće polaznike.

Glavna odborska sjednica, naime ona u kojoj se odlučivale podpore za ovu godinu, držala se dne 28. ćunjka t. g. u Kastvu.

Molitolja bilo je:
a) sveućilištni djaka 8
b) pitomaca veterinarskih zavoda 1
c) gimnazijalaca 84
d) ućiteljskih pripravnika 13
e) ućenika delavsko škole 18

Ukupno dakle 62
Nakon zrelog izpitavanja svih podnesenih molbenica i dotičnih priloga, odbor je po svojoj najboljoj uvjedićivosti odlučio slijedeće podpore:

a) Sveućilištnim djakom:
1. Š. K. (Novaki — Beđ) . . . . . 40.—
2. J. R. (Zmajin —) . . . . . 15.—
3. F. B. (Vrbnik — Zagreb) . . . . . 30.—
4. F. D. (Baška —) . . . . . 30.—
5. I. Z. (Medulin — Beđ) . . . . . 40.—
6. A. V. (Novaki —) . . . . . 25.—
7. F. M. (Kastav —) . . . . . 25.—
8. A. A. (Omialj — Gradac) . . . . . 25.—

b) Gimnazijalcem:
9. D. C. (Kastav — Rioka) for. 10.—
10. T. K. (Dubanćina —) . . . . . 15.—
11. I. P. (Volosko —) . . . . . 20.—
12. I. K. (Kornić —) . . . . . 15.—
13. J. B. (Ližnjan —) . . . . . 15.—
14. I. V. (Biell —) . . . . . 15.—
15. J. Ž. (Vepriacao —) . . . . . 15.—
16. A. D. (Omialj —) . . . . . 15.—
17. A. U. (Dubrinj —) . . . . . 15.—
18. V. T. (Volosko —) . . . . . 15.—
19. G. Š. (Volosko —) . . . . . 15.—
20. M. P. (Vrbnik —) . . . . . 15.—
21. N. P. (Rukavac —) . . . . . 10.—
22. A. B. (Bieli —) . . . . . 20.—
23. N. P. (Vrbnik —) . . . . . 15.—
24. V. M. (Punat —) . . . . . 10.—
25. I. K. (Kučeli —) . . . . . 15.—
26. F. N. (Buljun —) . . . . . 15.—
27. Š. D. (Tinjan —) . . . . . 15.—
28. I. B. (Vrbnik — Senj) . . . . . 15.—

c) Ućiteljskim pripravnikom:
29. L. B. (Lindar — Kopar) for. 15.—
30. J. B. (Juridić —) . . . . . 15.—
31. L. T. (Baška —) . . . . . 15.—
32. M. R. (Malinska —) . . . . . 15.—
33. I. S. (Šaršoni —) . . . . . 20.—
34. H. J. (Kastav —) . . . . . 10.—
35. A. R. (Mune — Arbanasi) . . . . . 10.—
36. N. U. (Dubrinj —) . . . . . 15.—
37. V. J. (Baška —) . . . . . 10.—
38. A. G. (Lošinj — Gorica) . . . . . 20.—
39. A. H. (Korte —) . . . . . 20.—
40. Z. B. (Kastav —) . . . . . 15.—

d) Ućenikom „Delavsko škole“ u Kastvu.
41. K. B. (Vepriacao) . . . . . for. 50.—
42. M. J. (Kastav) . . . . . 10.—
43. V. J. (Kastav) . . . . . 10.—
44. A. V. (Juridić) . . . . . 10.—
45. V. M. (Rukavac) . . . . . 10.—
46. M. T. (Sv. Matej) . . . . . 10.—
Ukupno . . . . . for. 800.—

Dobilo dakle:
a) 8 sveućilištni djaka ukupnu svotu od . . . . . for. 230.—
b) 20 gimnazijalaca . . . . . 290.—
c) 19 ućiteljskih pripravnika . . . . . 180.—
d) 6 ućenika „Delavsko škole“ . . . . . 100.—
46 djaka u svomu svotu od for. 800.—

Od društvenih povjerenika su se ljeto osobito istakli gg. dr. Gajetan Švalba, Pavao Milivoć, Rajmund Jolušić, Niko Jedrić, Jakob Kirac, Mijo Laginja, Albert Brozović i Josip Mrakovčić. — Licpa im hvala na trudu i požrtvornosti!

Ćiana utemeljitelja zadob. amo ljetos 8. 1. Pop Josip Mrakovčić, županopravitelj u Baški (sa podpuno uplatom od 25 for.)
2. Ljadović Ružić, trgovac u Trstu sa svotom od 100 for. (Ovu je svotu vriedni rodoljub poklonio, da proslavi sjajnu narodu pobjedu u zapadnih kotarih Istre kod izbora za carevinsko vćetie) (sa 25 for.)
3. dr. Vladimir Ornadak, odvjetnik u Sieku (sa 25 for.)
4. Dr. J. Kopać, odvjetnik u Zagrebu (sa 50 maraka).
5. Obćina Kastav zaključkom zastupstva od 17. decembra pr. g. (sa 25 for.)
6. Vladimir Ćjureković, asistent farmacije u Zagrebu (sa 30 for.)
7. Dr. Igo Hohwarz, licećnik u Opatiji (sa 25 for.)
8. Joplj Grašić župnik u Bemu (sa 30 forinti), Živili!

Od državnih i pojedinaća, koji prošlo godinu pružilo pomodućnu ruku našomu društvu, navadam slijedeće:
Priatelj pokojnog kapotana Andrije Kranjca u Voloskom poslao prigodom

njegovo smrti for. 10, umjesto pogrebnoć vijenca. — Od ugledne ćitaćnice u Omialju primljeno kano polovica prihoda od zabave, držane 23. 9. pr. g. for. 10. — Na dopunjenje društvene glavnicu od okruglih 9000 for. priposlao umirovljeni župnik, vriedni ćitara g. Jakob Stariha prigodom svoje zlatne mise u Ormoalju for. 81.14. — Prigodom mlade mise g. Ant. Ragućina u Puntu skupljeno for. 17. — Svećenići donkaje kastavsko na svom pastirskom sastanku dne 19./10. pr. g. u Kastvu sabrali for. 19. Rodoljubi iz svih krajova Liburnije, svotkući dne 17./11. pr. g. u pratorijah opatijeke Zoro veliku narodnu pobjedu, održanu u zapadnih kotarih Istre pri izboru za carevinsko vćetie, skupiše za „Bratovščinu“ for. 39.40. — Da proslavi istu pobjedu hrvatsko društvo u Gopiću, sabralo je for. 10.01. — Prigodom sjajnog otvorenja „Danica“ u Lovranu dne 6./12. pr. g. sabralo među dićinići ućenici g. stolovravnatelj Rajmund Jolušić for. 37. — Slaved desetgodinjacu smrti pok. biskupa Dobriće, g. đakan Kalao skupio među buzetiskimi rodoljubi for. 30. — Rodoljubna ćitara u Križovcić poklonila našom društvu 25 for. a njezina vriedna drugarica u Karlovcu for. 20. — Gospodja Avolina Fabianić skupila u krugu prijatelja u Krku for. 14. — Gosp. dr. Roko Arneri prigodom promocije na ćan doktora darovao for. 10. — Gosp. profesor Ivan Milićević i supruga mu Stefanija Jarovae prigodom smrti nezaboravnog im tasta i oćca dra. Stjepana Lovdruja u Varaćinu svotu ć. 50 for. — Ćdja Marija Kirac sabrala za „B.“ 5 for. i to prigodom blagoslova novog tabernakula u Coru (Zmajin). Istom prigodom skupila Ćdja Marija Miklavčić u Zmajnju for. 14.50. — Bogoslavi Hrvati u gorioćkom sjemanistiu pribrahi tukom godinu for. 37.70. — Prigodom mlade mise g. Vladislava Havola u Sv. Mateju skupilo se for. 10.00. — Istarski gimnazijalci na Rieci slaved desetgodinjacu smrti pok. Dobriće ukupiše i priposlao svotu od 17 for. — Ovršitelj oporuke pok. župnika Marina Š. Šota dostavio našom društvu 88 knjićgo. — Pok. Šimo Mrakovčić, svećenić iz Kornića ostavio je „B.“ oporodno for. 25. — Gosp.

Rikard Katalinić Jeretov dostavio je „B.“ for. 35 kano polovicu čistog prihoda, dobivena izdanjem njegovih pjesama „Pozdrav istarskog Hrvata“. — Oprost od ćestitanja u korist „B.“ prigodom nove godine donosao ljetos 58 for. — Prigodom pogrba prije spomenutoga popa Vinka Dubrovnića dne 4. augusta t. g. sabralo se među ućenicići obćida i mjestu vijenca na lioć pokojnikov for. 52. Tom istom prilikom darovali su svećenići dobivene svieće u korist „Bratovščine“, te se za nje primilo 20 for. Brat i boćitnik pokojnikov Mikula objavio je pako, da po želji pokojnika i da mu više proslavi uspomenu, daruje „B.“ dionicu pokojnoga od 100 for., što ju je isti imao u „Narodnom domu“ u Kastvu. — Od zabave, što ju dala hrvatska ćitaćnica u Lindaru na 28. augusta t. g. priposlala bi „B.“ polovica čistog prihoda u iznosu od 21 for.

Ima k tomu još i drugih ovdje neapomenutih, koji lli sami darovae lli skupiše pomanićih svotica. Svim i svakomu, spomenutomu i neapomenutomu, budi ovim izrećona najljepša i najsrdaćnija hvala. (Živili!)

Izrećiti mi je konaćno, da je društvo od svog postanka do danas, dakle u 18 godina, izdalo u podpore 8037 for. Društveni kapital pako povedao se ljetos za for. 796.28, to iznaša sada 9714 for. 84 nć.

Jeli to mnogo? Kako se uzme, Gospodo! teška su vremena; nadobili su dani kušnje; da nismo kropke vjere, imali bismo se kruto zabrinuti za našu narodnu budućnost. Od svuda smo svedeni, od svakud zatlanjoni u ornom klanou jadikovcu; drugi kocke među vruću glava naših . . . . . Zato moramo biti budni. Moramo shvatiti naš položaj kakav u istinu jest — pa uproti vlastito sile i traćiti pomnoć naći broće, jer od drugod lli nam nitko pomodi neće. Istarsko mladićo naše krvi već je na školama dobrohan dieć; a koliko je podupirana od pokrajini i države? Žaliboć „Bratovščina“ jeste jedina od koje se naši djaći mogu nadati kakve podpore. Ako to uvažimo, onda smo mi — našim društvenim kapitalom još vrlo daleko od onog momenta, kad ćemo moći kazati: „Dobri smo, sad smo u stanju, da narodu pribavimo potrebitih sokova — da mu odgojimo i damo intelligenciju“. A to je ono, za ćim težimo i što moramo vzdav pred oćima imati. Kad bude hrvatski narod u Istri imao dovoljno svoje intelligencije, kad bude naših unatih sinova ve samo u ovoj lli onoj, nego u svih strukah javnoga života — onda ćo jedva naši pi-

svotu od 186 for. objaviv, da su tu svoja skupili nekoi sređenici Česi u Istri i česki bogoslovci u Gorici. Na tom lisopu daru braće Čoha podpisani se tople i srdačno zahvaljuju. Dao Bog, množili se podupiratelji „Bratovščine“ i medju drugimi sradnici nam plemeni.

Odbor „Bratovščine hrv. ljudi u Istri“
Kastar, dne 18. rujna 1892.
Predsjednik: tajnik:
Ante Turak. Ante Dukić.

Hrvatsko pripomoćno društvo u Beču.

U otočistu hrvatskog pripomoćnog društva u Beču ispražnjeno je 6 mjesta, koja će se za prvi semestar iduće školske godine 1892/93, 15. listopada popuniti. U otočistu davamo besplatnan stan, ogriev, rasvjetu i podvorbu.

Mjesto takovo potražiti može svaki dostojni i siromani djak hrvatske narodnosti, koji sveučilište ili drugo ovomu ravno učilište u Beču polazi, te svojoj molbi priloži: I. svjedodžbu siromaštva, potvrđenu gradskim (obćinskim) načelnikom, župnikom i grantovnom oblašću; II. škole svjedodžbu (jednu ispitnu, ili dnevnu svjedodžbu o kolokvijama posljednjeg semestra, dočisto svjedodžbu zrelosti); III. Indeka.

Molbe neka se do 14. listopada 1892 uprave na podpisanoj tajnika društva. Beč, 15. rujna 1892.

Za odbor:
Predsjednik: Tajnik:
Dr. K. Koroć Franjo Vahčić
črvenki i sudbeni advokat. o. kr. činovnik.
VIII. Laugo gasse 48.

Obavlja naručbe točno te odprema prosto poštarine!

Veleslužbno svečanstvu

podpisani se uljudno preporučuju za izradbu svakovratnog orkvenog posuđa, iz čistega srobra, alpaka i mjedovine, kao: pakaznica, kalesa, čestitčnjaka, sviećnjaka, svjetlonica itd. itd. u najnoviji i liepih oblika a po najnižoj cieni.

Stare predmete popravlja te ih kroz žganj posebruje i pozlađuje.
Na zahtjev šalje ilustrovane cieniće odani 18-24

Teodor Šlabanja

srebrnar u GORICI (Görz)
ulica Morelli br. 17.

Obavlja naručbe točno te odprema prosto poštarine!

FILIJALKA

e. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplaćila.
V vredn. papirjih na V napoleonih na
4-mesečni odkaz 2 1/2% 30-dnovni odkaz 2%
30- " " 3% " 6-mesečni " 2 1/2%
30- " " 3 1/2% " 8- " " 2 1/2%

Vplaćivanja avstr. vrednostnim papirjom, kartica, se nalazaju v okrugu pripozna. sa. navna obročna tarifa na temelju odgovodi od 17. in 21. odođno 12. junija.

Okrožni oddele.
V vredn. papirjih 2 1/2% na vsako svoto. V napoleonih brez obrasti.

Nakaznice
za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Bako kakor za Zagreb, Arad, Bileitz, Gablonz, Gradec, Hermannstadt, Inomost, Celovec, Ljubljana, Lino, Olomuc, Reichenburg, Ruzaz in Solnograd, — i rez iznoskova.

Kupnja in prodaja
vrednosti, diviz, kakor tudi vnovnoje kuponov. pri odbitku 1% provizije.

Predumji.
Sprejemajo se svakovratna uplaćila pod ugudnimi pogodi.
Na jamčevne listine pogodi po dogovorcu. Z odprtim kreditom v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodi.

Na vrednosti obrasti po pogodi.
Uložki v polhrano.
Sprejemajo se v pohrano vrednosti papirji, slat ali srobrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodi.
Naša blagajna izplaćuje nakaznice narodne banke Italijanske v italijanskim frankih, ali pa po dnevnom kursu.
Trst, 18. maja 1892. 17-24

Oglas

za odbržavanje tri godišnja sajma u Svetom Mateju obćore Kastav.

- I.
Sajmovi padaju u:
a) prvi ponedjeljak po svetom Matiji, koji dolazi svake godine na 26. fabruara;
b) dne 30. junija, t. j. drugi dan po svetom Petru i Pavlu, ako bi ovaj dan pao u nedelju, tadn će se sajam držati sljedeći dan;
c) prvi ponedjeljak po svetom Mateju, koji dolazi svake godine na 21. septembra.

II.
Pristup k sajmu slobodan je svakomu na mjestu označona po obćinom glavarstvu. Mogu se donošati na prodaju svakovrsno stvari, koje nisu izključene od trgovine, kao i svakovratno blago, ako su gospodari posljednjega proviđenji marvinskom putnicom. Rogato blago (preživai) neće se pripustiti na sajmišta, ako je došlo iz krajeva, za koje se sumnja, da su okuženi, pa i bio gospodar marve proviđen redovitom putnicom. Neće se pripustiti na sajmišta djelove blaga sumnjivoga poriekla.

III.
U obće imaju se strogo odbržati svi propisi zakona od 29. februra 1890. br. 95 i 37 D. Z. L. sa provedbenimi naputci izdanimi u tom poću.

IV.
Potanji uvjeti za trgovanje na sajmištu mogu se uviditi kod ovog glavarstva, kao i u sajmovnom redu, prepis kojega odposlalo se je na sva gradska i obćinska poglavarstva.

V.
Prvi sajam držati će se u ponedjeljak 26. septembra 1892.
Glavarstvo obćine Kastav
15. septembra 1892.

Münich.

J. Klemenc

TRST
Via S. Antonio br. 1.

Odizvijaj se taj potrebi, vsjom se naznati glavnom obćinstvu, da je moja trgovina v Trstu, Via S. Antonio št. 1. popolnoma proskrbljena z svakovrsnim volnoin suknom za gospo, črnim kašmirjem, volnoinm izdiato volno, preprostim podstavom, belim in barvanim, mnogotih vrst perilom, vsako bažo volničastim ogrinjlačami, volnikimi in malimi, lanenimi, vezanimi roboi, nadglavnimi vezanimi roboi, spodnjimi oblaćili iz bombaža in iz volne, sracjami Jäger, trlicei za gospo in za gospode, svilnatimi roboi in vezanimi z svilo tor z velikanske zaloge predmetov za izdelovanje žonkih oblaćil.

Razven tega blago za zantove in vsakovrsne trakove, med katerimi tudi našo narodne trobojnice v vseh velikostih.

Narodila omenjenih predmetov izvršujem z vsa natančnošću in vestranošću. Na zahtevanje pošiljam prosto vseh stroškov popolan uzoroc z dočljinimi cenami. 2-6

GIUSTO BIASUTTI

U radionici klepara
opunomoćnoga: graditelja vodovoda u željeznih olovih Via Barriera vecchia Trst broj 10 grad i drugi na skladištu kupulji u posudah, sa stolicama sa ili bez

podli iz cinka čvrsto gradjeno, te izvadja i drugo itadje kleparsko uz najviše ciono. Ilustrovani coniki dobivajo se gratis. 18-52

Drogerija

Arturo Fazzini u Trstu
Ulica Stadion 22. — Telefon 519.

Veliki izbor mineralnih voda, sampejenih boja na ulju najliepji vrsti; crvene, žute, solone, višnjeve i orne po 28 nov. kila. Olovno bijele po 40 nov. kila; tušino bijele najliepji po 32 nov. kila. Ostava toga veliki izbor boja na vodu i kiselina svake vrsti po cianah, s kujimi nije moguće konkurirati.

Skladište glasovitog vohopitkopa od Kwido (Kornhuburg, Vohopitpulver) za životinje. Izbor morda, boja, likova, — skladište sumpora i modro galice za porabu kod traja. Naručitvom daje se besplatna poraba telefona. 18-52

Drogerija
Augusta Rizzoli-a

ulica Malcanton br. 13 u TRSTU
skladište svieća vošćanih, ljekovitog ulja, mineralnih voda, raznih crnila, boja i kistova, sapuna mirisavih i za pranje. 17-62

Bogat izbor

pečata od kauduka i kovnih, jednostavnih i umjetničkih pečata za uredo, razna uređivanja, kovnih tablica za stanovo, klike, tvoriva, volkih pečata za označivanje pošiljaka, monograma, crnila na listovima za pečate itd. za najviše ciono. — Prodavači i agenti dobju dobar posust. U pokrajini idu pošiljke uz pouzeća.

G. BATTARA i dr.
TRST
ulica sv. Katarina br. 3.
Tvrnica pečata i sličnih predmeta.

ŽIVIC i drug.

(Schwitzer & Comp.)
TRSTU, ulica Zenta br. 5.

preporučaju svoje mlinove i atiskaronice (preše) za maštenje groždja, silajlike, cjevi, slamoreznice itd. izgradjuju, vodovode, tvornice, mlinove i drugo.

Projletna liečitba.

Čaj „Tisuć cvjetja“ (Milleflori.)
Čisti krv, izvratno sredstvo kada poču u želudcu, kano i proti neprobavljivosti i homorooidam. Jedan zamot dostatan za izloćenje stoji 60 nov. a dobje se u odlikovanju ljekarni PRAXMARE (telefon 207) „Ai due Mori“ TRST: Piazza grande. 18-52
Poštarske pošiljke odprema se odmah uz 55 nov. ili toliko listovnih maraka. Posor pred pravom.

Jedno društvo pločara
Petar Levichnik i dr.

Osobiti ovršitelji radnja cementom postignu u tom do sada svuda najbolji uspeh, o čomu pojeduju mnogobrojno svjedodžbe za izvedeno razno sustavo shodova, kmenica za bažo itd. itd. Izvadjuju cementirano židova, izvava te izvanra jamčec za nepromočivost; nadajla bilo kakvo shodiće u cementu P o r t l a n d s a kamenjima bito koje boje i mramoru, obavljaju lakšona shodova te odstranjenje višog i smradu. Izvršuju svaki popravak uz jako oblaženo ciono. Radnju obavljaju najodno hrvatski orđio i u pokrajinh, Dalmaciji, Istri itd. Za naručbe dosti je napisati dopisnicu.

U nadi, da ćemo biti radnjami počašćeni kano do sada, bilježimo se sa štovanjem

Društvo pločara
PETAR LEVICHNIK i dr.
Ulica Madonnina br. 21, I. kat, 52-17 vrata 11.

Fran Epron

ulica Areata.
Slikar znakova, svake vrsti grbova, dekoracija umjetničkih, slikanih stakala, drva, mramora i prozirnih slika. 18-52

Skladište ulja, octa i sapuna
Ermano Marich-a

ulica Campanile br. 7. nasproti pravoslavnoj crkvi u Trstu. 14-16
Maslinovo ulje, viniki octi i raznovrsni sapuni za peraćie. Emglozka soda, perlini i svećio. Bvo se dobiva uz najumjerenoje ciono.

LJEKARNA
A. KELLER

ex Rondolini
ntemeljena godine 1769.
TRST,
Via Ribergo br. 13.

Razprodaje sljedeće osobitosti: Glasoviti i prvi doktor iz Dražju, željezo-Malosi. Obično bakarsovo ulje; isto ulje sa jednom i željezom. Elikair Cocca okripiljući i probavljajući. Elikair China proti gruznici. Anasterina voda za usta. Tekući sapun proti obćinsku. Obća porzuta vodn kaframa i nštrojanja kaframa. Kašiku proti potajnim bolestim. Indijaku esenou, ljek proti zuboboli. Ekstrakt Tamarinda sa Antila. Vino sa Chinom poput Maralo okripiljuće židova Prašak za zube bijeli i ružičasti. Prašak cjanrski bioli i crveni itd. itd. Glavno skladište rogaćake kiseline kues Esterahy. 13-27
NB. Primaju se naručbe za tuzemstvo uz pogodbe povoljno i uz pouzeća.

Za štrcaljku

proti mildevu (peronospori)

ERMANO TUREK i drug
Ulica Sanita br. 11. u Trstu.

drogerija

jedna velika u Via Sette Fontane broj 12, druga u Via Barriera vecchia br. 35 u Trstu, imade uvok na skladištu sviežih pasta, kane ulja, bojah, linog i obćinog sapuna. Kmnogog ulja, praha proti zareznicim uz najviše ciono. Prepravuje sa sugradjanom i izvanjskim za obilate naručbe. 18-10
L. BRACCHETTI.

Povlašćena mejnarodna agencija za potovanje
z dekretom kr. ug. vladu 26/4 1891. št. 1769, P. S. III. 88-92

Dragotin Pirelli

(Carlo Pirelli) — Rekna, Via del Lido 537 vis-à-vis il moio Adamich.

Prodaja vožnih listov:
za vsako mesto preko morja ili kopnoga (listki za II. razred po znijani ceni). Izdaja listo za kila. In nazn) za jedno leto v obrestinu po 20% in to po ceniku, katerega si bodi evropskega ili amerikankega državnja.
Izdaja vozne listke (biglietti di passaggio) za Ameriko: preko Havro, preko Anversa, preko Bremenja, preko Hamburga, preko Liverpoola, preko Glasgova i preko Southamptona. — Za Afriko: preko Genova, preko Marsilje, preko Licna, preko Londona i preko Darmoutha. — Za Australiju: preko Genova, preko Bremenja, preko Anversa i preko Hamburga. — Za progoljuze (itaj). preko Genova i Montovidia, preko Hamburga uprav kroz Magellanovo tjevano i progoljuze Hamburg, Colon (Panama, sa željeznicu) Panama, Iquique, itd. preko morja po znijani ceni.
Potnikom ni treba, da zahtovaju navedeno vožne kartice, niti da misliju za razrede ili polože kaparo. Dost je, da dojdejo k agenciji na loki ter da tu kupijo karte, potom morajo u vsakom mestu ostati, kjer jim je drago od kjer odhaja parobrod od nevih, dočimni mu od agencije. Agencija bode usla na točna odha

Prekrižnja zažobo za prtljago in blago za vsako mesto, po morju ali po kopnom. Zavezuje se polzodovati a vsaki stvari, koja bi se bila morala izgubila ili pozabila po poti v Ameriko ili kani drugam.

Gori omenjena agencija drje pojnasila glodo ceno, kakor glodo dneva in mesta odhoda. Prekrižnja zažobo za prtljago in blago za vsako mesto, po morju ali po kopnom. Zavezuje se polzodovati a vsaki stvari, koja bi se bila morala izgubila ili pozabila po poti v Ameriko ili kani drugam.